

M.O.S.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Individuele burgers	3
2. Tieners en jongeren	6
3. Burgers, met name ouderen en mantelzorgers	9
4. Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties	14
5. Burgers in wijken en dorpen.....	16
6. Vluchtelingen, “nieuwe” en “oude” Nederlanders.....	24
7. Burgers die gebruik maken van gemeentelijke voorziening.....	26
8. Pedagogisch partnerschap	28
9. Beheer en accommodaties	33
10. Iduna	36

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrapportage van 2021 van de Maatschappelijke Onderneming Smallingerland (M.O.S.). Hierin zijn de verschillende werkzaamheden opgetekend die in opdracht van de gemeente Smallingerland gedurende dit jaar zijn uitgevoerd. Daarmee levert de M.O.S. een bijdrage aan een sterk sociaal gezicht met als doel dat inwoners (naar vermogen) kunnen en mogen meedoen.

Dat realiseren we door mensen te ondersteunen en te activeren waar nodig. Met wijkwerk, individuele ondersteuning, opvoedingsondersteuning en door het benaderen van specifieke doelgroepen geven we daar invulling aan. Zo organiseren we ontmoeting, brengen we mensen en organisaties met elkaar in verbinding en leveren we een bijdrage aan preventie. Opgroeien in de wijk en verschillende inloopvoorzieningen zijn daar voorbeelden van. Maar ook door de bijdrage van jongeren, die juist zelf betrokken worden in situaties van overlast. Juist omdat we aansluiten bij vraagstukken van mensen en spreken met diegenen waar het over gaat. Dat is waar één van de kernwaarden van M.O.S. ook voor staat, 'mens gedreven'.

Als gevolg van Corona zijn verschillende werkzaamheden op een andere manier vormgegeven. Het belangrijkste doel is om aan te sluiten bij wat inwoners nodig hebben, ook in deze bijzondere periode. We zijn daarom met veel werkers letterlijk de straat op gegaan om in contact met burgers te komen. Aanvullend is de website www.moswegwijzers.nl gepromoot, die bij de start van Corona was opgericht, en waar vele inwoners en ook professionals hun (hulp)vragen stellen. Het makkelijke contact, onbevooroordeeld en dichtbij, blijkt een belangrijke sleutel te zijn.

Onze kernwaarde 'samen sterk', geven we invulling door samenwerking met inwoners en andere (vrijwillige) organisaties. Met de vele vrijwilligers, bij het informeel huisbezoek aan ouderen of in de wijkcentra. En met ouderenorganisaties waar we afgelopen jaar de inventarisatie hebben gedaan van wat er op het gebied van mantelzorg wordt aangeboden. Samen blijken we een breed pallet van diensten te bieden die nodig zijn om zo lang mogelijk gelukkig en gezond thuis te kunnen wonen, en ook om kinderen veilig te laten opgroeien.

Iduna heeft een bijzondere periode doorgemaakt. Er waren vele beperkingen ten aanzien optredens, in aantal bezoekers en de maatregelen die in acht moesten worden genomen. Ook is het poppodium voor langere tijd gesloten geweest. Desondanks is in periodes dat het wel kon een interessant programma aangeboden. De reacties van bezoekers die we kregen sterken ons in het voornemen om in 2022 een interessant programma te bieden; voor alle inwoners, voor ieder wat wils. Iduna voorziet in deze behoefte en is er klaar voor.

Afgelopen jaar hebben we de uitkomsten van het rekenkameronderzoek mogen ontvangen. Trots op het resultaat dat M.O.S. en Iduna de organisatie op orde hebben. En tegelijkertijd de uitdaging, om ons dienstenpakket beter onder de aandacht te brengen, juist om de maatschappelijke meerwaarde te tonen. Onze werkzaamheden vinden dicht bij mensen plaats, zijn preventief van aard en de effecten zijn moeilijk kwantificeerbaar. Een uitdaging die we aangaan, om ons belangrijke werk beter zichtbaar te maken. Niet als doel op zich, maar omdat vele inwoners geholpen zijn met de inzet van medewerkers en vrijwilligers. Want inwoners zijn te drijfveer van ons werk, en vooral in wat we bijdragen aan hun welbevinden. Omdat mensen die het nodig hebben een steuntje in de rug krijgen om te kunnen meedoen.

Ineke Weernink

Directeur Bestuurder

1. Individuele burgers

Individuele burgers worden begeleid bij het volgen van een van de zes ROEF-methodieken, teneinde (weer/meer) actief deel te nemen aan de samenleving.

Deelname aan de (drie) gebiedsteams

Drie vaste medewerkers van het team individuele ondersteuning participeren in een gebiedsteam van Carins. Deze medewerkers zetten elk 7 uur per week in ten behoeve van (de caseload) van Carins. Ze nemen deel aan de briefing, teamoverleg, casuïstiekbespreking en trainingen. Verder werken ze mee aan relevante cases van collega's van Carins en of zijn ze zelf de regiehouder. Ten behoeve van deze cases wordt er geregistreerd in Suite (voor de vraagverheldering en korte verantwoording met betrekking tot de gekozen werkwijze). Als gevolg van corona is één medewerker het afgelopen jaar afwezig geweest. Het team Individueel Werk heeft dit opgelost door een contactpersoon aan te wijzen gedurende afwezigheid van de desbetreffende collega.

Toeleiding en ondersteuning

De vragen voor het Individueel Werk komen op verschillende wijze bij de M.O.S. binnen (via de balie, door persoonlijk contact, de M.O.S. Wegwijzers en/of andere organisaties) of het betreft een casus vanuit Carins. In een gesprek stellen de medewerker en de burger samen de vraag vast. Vervolgens verzamelt de medewerker informatie (intake) en kiest een passende (één van de zes) werkmethode. Als de burger zich kan vinden in het plan en instemt met zijn of haar aandeel hierin, gaat de uitvoering van start. In de dienstverlening van het Individueel Werk worden 6 verschillende methodieken ingezet: Klavier, Omgaan met verlies, Positief opvoeden, Sociaal netwerk versterken, KOEK (Klimmen Op Eigen Kracht) en Empowerment. De effecten van de dienstverlening worden gemeten middels de actiefladder. Er wordt door het Individueel Werk 60 uur per week ingezet.

Het afgelopen jaar heeft het Individueel Werk in totaal zijn:

- 296 vragen in ontvangst genomen. Dat is meer dan een verdubbeling van voorgaande jaren. Deze opvallende stijging van ondersteuningsvragen/hulpvragen of een vragen waarin verzocht wordt om informatie te geven, is veroorzaakt door de extra service die vanuit de M.O.S. Wegwijzers wordt geboden.
- 111 dienstverleningsplannen (dossievorming middels IAS) uitgevoerd. Dit betekent dat de burger en de medewerker van start zijn gegaan met de uitvoering van het plan. Het resultaat hiervan wordt gemeten m.b.v. een actiefladder.
- 185 vragen die minder dan vier uur in beslag namen (korte dienstverlening).
- 86 relevante casussen vanuit Carins waarvan 32 casussen het een samenwerking betrof met een medewerker vanuit Carins.

De dienstverlening wordt op verschillende manieren aangeboden. De medewerker sluit aan bij de wens van de burger zoals telefonisch, videobellen, appén maar ook door fysieke huisbezoeken wanneer deze volgens de richtlijnen van het RIVM kunnen plaatsvinden.

Teamontwikkeling

Alle leden van het Individueel Werk hebben een coaching oefendag bijgewoond om hun coaching vaardigheden op te frissen. Eén teamlid heeft een training Authentiek Profileren en Netwerken gevolgd vanuit het Odensehuis. Ook zijn er door de teamleden verschillende Webinars bijgewoond zoals van het VNG Resultaten klantreizen

werk, inkomen, schulden & inburgering, Socrates op sneakers gegeven door Elke Wiss over de kunst van het vragen stellen.

Welzijn op Recept

Er zijn 12 recepten verzilverd vanuit Welzijn op Recept. Het is niet gelukt om Welzijn op Recept bij de huisartsen onder de aandacht te brengen omdat zij te weinig tijd hadden i.v.m. Corona. Via Samen Gezond Spreekuur is het gelukt om contact te leggen met huisartsenpraktijk in Sûnenz.

Het betreft vragen van ouderen die betrekking hebben op hun leefstijl en worden via hun huisarts of de praktijkondersteuners aangemeld bij het Samen gezond spreekuur. Het spreekuur wordt afwisselend gedraaid door de Buurtsportcoach van Sport Bedrijf Drachten, de Sociaal Ondersteuner van MOS (Welzijn op Recept) en de Geriatisch Verpleegkundige van Sûnenz. De inhoud van de verwijzing bepaald wie de vraag oppakt.

De M.O.S. Wegwijzers

De www.MOS-wegwijzers.nl is ontstaan tijdens de eerste Lockdown waarin hulpbehoeften en hulpaanbieders hun vraag of aanbod telefonisch via de mail of chat konden aanbieden. Inmiddels is MOS-wegwijzers doorontwikkeld en wordt de mail, telefoon en chat beantwoord door een vast team van medewerkers vanuit het Individueel Werk. Professionalisering vindt door het volgen van trainingen plaats, Het team wordt d.m.v. trainingen geprofessionaliseerd. Opvallend is dat niet alleen inwoners maar ook professionals van andere organisaties gebruik maken van deze voorziening.

Laaggeletterdheid

Het opbouwwerk heeft als taak binnen het project om samen met andere sociaal professionals bewoners te bereiken die laaggeletterd zijn. Het opbouwwerk zet hierin in op zelfredzaamheid en participatie. Vanuit het team wijkwerk wordt er nu ook een verbinding gemaakt om in de Swetten om actief aan de slag te gaan met het thema laaggeletterdheid. Dit gebeurt in samenwerking met de medewerker van de bibliotheek (de aanjager laaggeletterdheid), betrokkenen van de school in de Swetten.

Vanuit het Individueel Werk zijn er 29 burgers ondersteund/begeleid die laaggeletterd zijn. Dit betrof voornamelijk burgers met een buitenlandse afkomst.

Bibliotheek en M.O.S.

Er hebben verschillende overleggen plaatsgevonden waarin ook een medewerker vanuit het Individueel Werk is aangeschoven. Dit heeft geresulteerd in een geschikt gemaakt voor de M.O.S.-aanmeldformulier voor de activiteiten die binnen het Digi-taalhuis plaatsvinden. In de korte periode dat het formulier beschikbaar is hebben er 6 aanmeldingen plaatsgevonden waarvoor het formulier is gebruikt.

Het team Individueel Werk heeft de ambitie om de activiteiten van het Digi-taalhuis onder de aandacht brengen wanneer het aansluit bij de wens en de behoefte van de burger. Door de geboden ondersteuning vanuit het Individueel Werk wordt daarmee de drempel verlaagd om het Digid-taalhuis binnen te lopen.

Het Digi-taalhuis in de Wiken is in oktober geopend en kende voor de lockdown van december 8 deelnemers. Er zijn 2 vrijwilligers en een taalcoördinator (van het Friesland College) die de deelnemers ondersteunen. Deze opkomst is in korte tijd een flink succes, er wordt gekeken naar een grotere ruimte binnen de brede school.

The logo consists of a solid orange square with the white text 'M.O.S.' centered inside it.

M.O.S.

De bibliotheek heeft voor een bepaalde periode vanuit de overheid (i.v.m. het terugdringen van de covid-19 besmettingen) de activiteiten moeten staken. Het was daarom (tijdelijk) niet mogelijk om burgers naar het Digi-taalhuis te (bege)leiden.

2. Tieners en jongeren

Tieners en jongeren worden begeleid bij het maken van keuzes waardoor actief burgerschap binnen hun bereik is/komt.

Inleiding

Het tweede jaar in coronatijd is anders verlopen dan het eerste jaar. Het blijft wisselen qua maatregelen en alles wat daarbij komt kijken. De maatregelen en het virus hebben zijn weerslag gehad op hoe het jongerenwerk werd uitgevoerd en wat er mogelijk was. De coronaperiode heeft impact op vele zaken, zoals het sporten, school, uitjes, alle dagelijkse dingen, waarvan veel niet meer doorging. Alle dagelijkse ritmes verdwenen en veel mensen waren aan het zoeken naar een nieuw evenwicht. Voor werkers heeft dit veel flexibiliteit gevraagd, om te blijven zoeken naar wat kan wel, hoe het contact met jongeren behouden kon worden en wat er vooral wel mogelijk was. Zo is er een online inloop en eetsoos georganiseerd, evenals een inloopwerkplek in Place2B waar jongeren met problemen even binnen kunnen lopen. Veel werkzaamheden zijn op straat uitgevoerd en via social media zijn contacten onderhouden. In de zomerperiode kon er weer meer, en is het project MDT-perspectief (maatschappelijke diensttijd) voor 105 jongeren uitgevoerd.

Ontmoeting

Openstelling jongerencentra:

Gedurende ruim 300 openstellingen (van gemiddeld 3 uur) heeft openstelling voor jongeren plaatsgevonden. Tijdens Hemelvaart, Koningsdag en 5 mei waren jongerencentra ook geopend. Er zijn vele activiteiten georganiseerd, met de doelgroep zelf. De groepen die er kwamen:

- ruim 60 keer voor jongeren jonger dan 15 jaar.
- 7 regenbooglopen, voor onder andere lhbtq jongeren
- 40 keer een online inloop (corona)
- 8 basisschoolleerlingen naar de jongerencentra geleid,
- 60 activiteiten zijn met de doelgroep georganiseerd
- 10 openstellingen vonden door derden plaats

Er zijn 12 jongeren intensief begeleid als gevolg van persoonlijke problemen.

Ondersteuning en ontwikkeling

Er is een themaweek voor jongeren georganiseerd, waarin drugsgebruik lachgas, vrijetijdsbesteding, en je zorgen maken over je vrienden de centrale thema's waren. Tijdens de themaweek zijn er 6 dagdelen gevuld met activiteiten die aansloten bij deze thema's. Onderstaande activiteiten zijn aangeboden:

- Jongeren en middelengebruik
- Jongeren en problemen in de thuissituatie
- Gezond eten volgens de schijf van 5, vormgegeven bij de georganiseerde eetsoos
- Diverse (sport)activiteiten

Behalve deze week zelf zijn onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:

- Het aanbieden van laagdrempelige activiteiten (voorjaar en zomerperiode): sporten op sportvelden Noordoost, De Wiken en Slingerpark. Paintball voor en door jongeren
- Summergames in Slingerpark, voor en door jongeren georganiseerd (50-100 jongeren per keer)
- Diverse sportactiviteiten, toneel, muziek en thematische bijeenkomsten (regenboog, drugs)

Er zijn 5 jongeren toegeleid naar een werkervaringsplaats bij Place2B, in totaal is aan 10 jongeren een werkervaringsplaats geboden.

Opzoeken

Door het straathoekwerk is contact onderhouden met ca. 200 jongeren. De straathoekwerkers werken met inzet van de presentie benadering.

In de wijken:

- In De Wiken is ingezet op het grenzen stellen van jongeren rondom het wijkgebouw de Wiken. Met de jongeren die elkaar daar vaak ontmoeten is het contact gezocht en zijn jongeren geactiveerd. Dit heeft geresulteerd in het organiseren van diverse sportactiviteiten in de zomerperiode, met een bijdrage van jongeren zelf. De klachten over overlast van jongeren zijn verminderd.
- Na de zomer is gestart met een muziekgroep in de Kouwe. Deze jongeren hebben een instrument leren spelen en hebben een muziekstudio opgebouwd waar nummers opgenomen kunnen worden.
- In de Swette is gestart met het samenwerken met diverse partijen, de bewoners van de buurt zelf, en met gemeente, politie, opbouwwerk, en school. Dit om grip te krijgen op de jongeren en de door hen veroorzaakte overlast.
- In Drachtstervaart vindt een jongerenaanpak plaats waarbij bewustwording over overlast de aandacht heeft.

Uitbreiding van contacten met scholen, te weten:

- Op ROC Friese Poort is voorlichting gegeven over het MDT-traject
- Op 2 marktjes gestaan om ons te promoten in de pauzes.
- Vanuit het schoolmaatschappelijk werk is een jongere doorverwezen naar Place2B vanwege eenzaamheid.
- Bij Renn4 zijn alle klassen bezocht en is in gesprek gegaan over wat het er speelt onder de jeugd
- Aanwezigheid bij De Venen, gedurende twee pauzes per week

Opschalen

Zie cijfers maken onderdeel uit van de rapportage 'Individueel werk', zie hoofdstuk 1

Bijzonderheden

Maatschappelijke Diensttijd

M.O.S. begeleidt jongeren gedurende hun maatschappelijke diensttijd (MDT). Inmiddels nemen zo'n 30 jongeren deel, die ondersteuning verkrijgen om hun dromen te verwezenlijken. Een door ZonMw-ge subsidieerd programma waar ook een maatschappelijke tegenprestatie van de jongere wordt gevraagd. Gedurende de zomerperiode was er een kortdurend traject (MDT-perspectief) waar jongeren aan konden deelnemen, 105 jongeren uit Smalingerland waren van de partij. Mdt perspectief: 105 jongeren hebben deelgenomen aan sport, beauty, muziek en theater.

2021 Game Over

Om het jaar 2021 positief af te sluiten werden er activiteiten aangeboden op oudejaarsdag (31 december) van 13.00 tot 18.00 uur voor alle jongeren tot 25 jaar in place2B., voetbal workshop, gezelschap spelen. Daarnaast waren alle jongeren van 12 tot 27 jaar welkom om te komen chillen en/of een spelletje te spelen in Place2B. In samenwerking met de gemeente Smalingerland is dit georganiseerd. 15 bezoekers over de gehele middag. Veel jongeren hadden hun tijd anders ingevuld, met vrienden afspreken in de wijk of carbid schieten.

Netwerk vergroten

We hebben een integrale samenwerking opgezet rondom diverse jeugdproblemen in de Wiken. Hierbij werken diverse partijen samen op beleidsniveau en op de werkvloer om te komen tot een programma dat goed aansluit bij de problemen die gesignaleerd worden. Er zijn verschillende thema's benoemd die gezamenlijk in 2022 worden opgepakt. Op dit moment is iedereen tevreden met de situatie en de nieuwe aanpak.

3. Burgers, met name ouderen en mantelzorgers

Burgers, met name ouderen en mantelzorgers, worden geleid naar voorzieningen waardoor ze actief (kunnen blijven) deelnemen aan de samentleving.

Gastendag

In 2021 is SamSam 2 dagdelen per week open geweest in Trefpunt @Holdert. Voorheen waren dit 4 dagdelen, maar de beperking in dagdelen vond plaats als gevolg van de maatregelen rond Covid-19. Door de onrust rond Covid-19, soms de onduidelijkheid in de openstelling en de problematiek rond het middageten is dit in samenspraak met bezoekers, vrijwilligers en het beheer van de locatie besloten.

De meeste bezoekers zijn de inloop, voor zo ver het mogelijk was, blijven bezoeken. Een paar bezoekers voelden zich niet veilig, hadden angst ontwikkeld om corona te krijgen en hebben hierom besloten de inloop voorlopig niet meer te bezoeken. Er wordt met enige regelmaat contact gehouden met deze bezoekers. Er is ook veel langdurig ziekteverzuim geweest onder de bezoekers. De vrijwilligers zijn onverminderd enthousiast aan de slag geweest. Er is ook veel, redelijk langdurig ziekteverzuim geweest onder de vrijwilligers. Door de bereidwilligheid van hun collega's is dit altijd goed en snel opgevangen.

Het werven van meer vrijwilligers blijft moeilijk, ook gezien de steeds wisselende maatregelen rond Covid-19. Aanvullend zijn er

- 14 kennismakingsgesprekken gevoerd.
- 12 vrijwilligers begeleid. Er is 1 vrijwilliger overleden, er is 1 langdurig zieke vrijwilliger, en er is 1 nieuwe vrijwilliger bijgekomen.

Informatief huisbezoek

Het Informatief Huisbezoek is uitgevoerd door 11 vrijwilligers, waarvan 2 vrijwilligers beperkt deelnemen in verband met Covid-19 en 1 vrijwilliger dit jaar gestopt is. De vrijwilliger die gedurende deze pandemie niet deelnam aan de bel/huisbezoeken is in september weer gestart. De maandelijkse overleggen zijn deel online en deels fysiek georganiseerd. verlopen. Onderwerpen voor overleg waren:

- Eenzaamheid, de vrijwilligers hebben de training gevolgd 'In gesprek over eenzaamheid' van Movisie. De training gaat over 'verbinden met eenzaamheid, omgaan met eigen schroom en weerstand'. Vanuit M.O.S. hebben we de training 'Train de trainer' gevolgd, zodat wij deze training zelf in de eigen organisatie, maar ook daar buiten kunnen aanbieden. De training is dit voorjaar ook M.O.S. breed aangeboden, waarvoor 8 vrijwilligers zich hadden aangemeld.
- Voorlichting en presentatie door Clionn cliëntondersteuning
- Voorlichting en presentatie door MEE cliëntondersteuning
- Voorlichting en presentatie door Yvonne de Haan, makelaar in Mantelzorg

Het aantal geplande en georganiseerde huisbezoeken bedraagt 278. Het aantal burgers dat een uitnodiging heeft ontvangen is 428. Het percentage deelnemers aan huis/belbezoek bedraagt 58%.

Er vond 31 keer opvolging plaats na het afgelegde huisbezoek, met als onderwerp:

- 7 wonen/woonomgeving
- 5 vervoer
- 6 sociale relaties
- 3 gezondheid/eenzaamheid

- 7 financiën
- 3 activiteiten.

Signalen worden in voorkomende gevallen doorgegeven. De miniconferentie over langer thuis wonen is in verband met corona verplaatst naar 2022.

Ondersteuning ouderengroepen

Aan het eind van 2021 is contact geweest met het bestuur van Het Jonkerstee in Oudega. Vanuit het bestuur van Het Jonkerstee werd de vraag gesteld of het in de toekomst mogelijk is dat er vanuit M.O.S. weer begeleiding komt voor de bewoners van de Jonkerstee. Een groot aantal bewoners heeft daar behoefte aan, elkaar helpen wordt steeds moeilijker. In verband met corona (geen toegang voor derden) vindt in het voorjaar van 2022 een verdere verkenning plaats.

Mantelzorg

Ook dit jaar zijn, in opdracht van de gemeente, de mantelzorguitjes niet doorgaan i.v.m. Covid-19. Ook de alternatieve variant is afgeblazen. De mantelzorgers begrepen dit besluit. Als alternatief is er in juni, in samenwerking met de Lawei, een blijk van waardering uitgegaan naar de mantelzorgers in Smallingerland. Er zijn tijdens het Pinksterweekend dinerboxen verkocht om thuis een avond lekker 'uit eten te gaan'. Voor iedere box die werd verkocht is er een box geschonken aan de mantelzorgers in Smallingerland. De gemeente heeft er voor gezorgd dat, ongeacht het aantal verkochte boxen, iedere mantelzorger die dat wilde een dinerbox kon ophalen. Alle bij de gemeente bekende mantelzorgers zijn hiervoor uitgenodigd.

De Dag van de Mantelzorg op 10 november jl. kon wel doorgaan, in aangepaste vorm. De dag werd opgesplitst in twee delen, zodat er niet teveel mensen tegelijk in De Lawei aanwezig zouden zijn. Er was een ochtendprogramma met lunch en een middagprogramma met een High Tea. De informatiemarkt van de diverse instanties en organisaties is komen te vervallen. De verdere inhoud was identiek aan elkaar. Er waren verschillende workshops te bezoeken en de openingsactiviteit RGM - Ronnie Gardener Methode 'zet je brein in beweging' maakte veel indruk. De opkomst was in verband met Covid-19 iets lager dan voorgaande jaren.

Met betrekking tot mantelzorgondersteuning is voortgang geboekt met het in beeld brengen van alle bestaande initiatieven op het gebied van mantelzorgondersteuning. Daarmee verkrijgen we in Smallingerland een overzicht van alle initiatieven (het aanbod). Als dit is gerealiseerd vervolgen we met het in kaart brengen van de behoefte van de mantelzorgers en kijken we naar de witte vlekken in het aanbod.

Jonge mantelzorgers

Tijdens de week van de jonge mantelzorgers zijn knuffelbeertjes uitgedeeld met een cadeaubon van de Action als symbolische knuffel voor de jonge mantelzorgers.

In november was het wel mogelijk een fundag te organiseren. Dit hebben wij bij Level XL in drachten gedaan. Hier waren ongeveer 10 jongeren bij aanwezig. In totaal hadden we 20 jongeren benaderd maar door de geldende corona maatregelen en schooltijden van sommige jongeren kon helaas niet iedereen erbij zijn. Ze hebben met zijn allen een escaperoom gedaan, ze hebben lasergame gedaan en glowgolf. Hierna hebben ze met z'n allen succesvol afgesloten met een heerlijk etentje bij Level XL.

Een tweede fundag hebben we dit jaar door de corona niet gehad. Wel zijn er regelmatig via app contact, telefonisch contact en 1 op 1 afspraken contact geweest met de jongeren.

Inloop GGZ

Samen@Smallingerland

De locaties Samen@Smallingerland is de overkoepelende naam voor twee ontmoetingslocaties: Samen@Holdert (drie dagdelen) en Samen@DeDrait (één dagdeel), beide in Drachten. In 2021 stond op de planning het realiseren van een vijfde dagdeel. Dit vijfde dagdeel is in februari 2021 gerealiseerd op de locatie van Samen@Holdert, als tijdelijk extra dagdeel op deze locatie. Door de geldende corona maatregelen, waaronder de 1,5 meter, kunnen er negen personen in plaats van de gewoonlijke twintig á vijfentwintig personen per keer komen. Door dit extra dagdeel konden mensen beter verspreid worden en zo toch terecht voor sociaal contact.

Eind 2021 zijn de gesprekken gestart met het beheer van Brede School de Wiken. Dit naar aanleiding van signalen van inwoners en organisaties, dat hier een behoefte is aan een sociale inloop. In 2022 wordt gekeken of het tijdelijke dagdeel van Samen@Holdert verplaatst kan worden en definitief plaats kan gaan vinden in de wijk de Wiken.

Bezoekers/vrijwilligers

Bezoekers en vrijwilligers geven aan warmte, verbondenheid, steun en plezier te ervaren in de sociale inlopen van Samen@Smallingerland. Denk aan de dag en actualiteiten even doornemen met elkaar, elkaar steunen (zoals bij het overlijden van een vaste bezoeker), een (creatieve) workshop volgen, samen een verjaardag, Sinterklaas en Kerst vieren, samen bakken, kennis en ervaring delen en ga zo maar door.

Er is in gezet op het werven van nieuwe vrijwilligers. Eén van de acties was een bericht in de Drachtster Courant en een bericht op social media. Door uitstroom (ander vrijwilligerswerk, opleiding, betaalde baan), ziekte en verhuizing is het nodig geweest nieuwe vrijwilligers te werven. Dit heeft resultaat opgeleverd, want eind 2021 staat er een nieuw vrijwilligersteam en wordt er aan gewerkt dat de teamleden elkaar beter leren kennen. Eén van de vrijwilligers: 'Ik heb altijd een fijne plek gehad hier. Door het vrijwilligerswerk heb ik ontdekt wat ik kan en wat ik wil. Per september 2021 ga ik namelijk weer terug de schoolbanken in en verder bouwen aan mijn toekomst'.

Bij zowel Samen@Holdert als bij Samen@DeDrait kwamen gemiddeld (in verband met corona) negen bezoekers per keer. Heel af en toe een paar minder, maar soms ook een aantal meer. Bezoekers wisselden zich dan af, want er konden slechts negen bezoekers op hetzelfde moment aanwezig zijn. Bezoekers geven aan dankbaar te zijn, in tijden van Corona, naar de sociale inloop te kunnen blijven komen. Altijd belangrijk, maar nu nog meer.

Projecten

Energiecoach

In het begin van 2021 hebben er, in verband met Covid-19 nauwelijks huisbezoeken plaats gevonden. Gedurende deze periode zijn de energiecoaches regelmatig bij elkaar geweest om, ook samen met de gemeente, van gedachten te wisselen over de te varen koers in de nabije en verre toekomst. Er is ingezet op deskundigheidsbevordering, er wordt nagedacht over PR en promotiefilmpjes worden opgenomen.

Er is een brief uitgegaan naar 15.000 woningeigenaren met betrekking tot energiebesparing. Het subsidiegeld was specifiek gericht op koopwoningen. Dit was een eenmalige actie. Hier zijn 1500 aanvragen uit voort gekomen. De energicoaches richten zich met name op bewoners die hulp vragen bij kleine stappen richting energiebesparing en ten behoeve van bewustwording. Dit geldt overigens voor bewoners van zowel koop- als huurwoningen. Inmiddels worden er weer huisbezoeken afgelegd voor belangstellenden.

Er is gekeken of de energicoaches een rol kunnen spelen met betrekking tot vroegsignalering versus energiearmoede. De energierekening is na de huur de hoogste vaste last. Afsproken is dat de vroegsignaleerder pro-actief gaat handelen; mensen actief vragen of ze gebruik willen maken van een energicoach. Er zal gezorgd worden voor promo materiaal.

Tijdens de duurzame week begin november is een aantal activiteiten georganiseerd zoals een informatiebijeenkomst. De focus tijdens de bijeenkomst lag op starters en het toepassen van kleine maatregelen. Er werd een spel gespeeld 'waar begin je', een webinar verzorgd met als thema 'energiezuinig en comfortabel wonen' en de aftrap van het energie café vond plaats. Ook heeft in november een verdiepende brainstorm plaatsgevonden over

- de werkwijze van de energicoaches
- het werven van coaches
- kennis verwerven, onderhouden en overbrengen
- de organisatie; wat wordt de basis, financiering, toekomstbestendigheid

In het najaar werd een stijgend aantal verzoeken om een energicoach gezien. Enerzijds doordat het stookseizoen weer begonnen was, anderzijds in verband met de enorm gestegen gasprijzen.

Bijzonderheden

Financieel veilig oud worden

Vanuit de 'Lokale alliantie financieel veilig ouder worden' zijn 7 advertenties geplaatst om het onderwerp onder de aandacht te brengen. Het telefoonnummer waarop burgers en organisaties de alliantie kunnen bereiken is het nummer van www.moswegwijzers.nl. Daarnaast is er een digitale workshop gegeven aan zorgmedewerkers waar 9 mensen aan hebben deelgenomen.

<https://www.aanpak-ouderenmishandeling.nl/lokale-allianties/smallingerland>.

Dag!enDoen!

Om meer ouderen te bereiken die door omstandigheden (o.a. Covid-19) of in de persoon gelegen factoren minder actief zijn geworden zijn voorbereidingen getroffen om de app Dag!enDoen! in 2022 te lanceren in de gemeente Smallingerland. Via deze gratis app kunnen senioren zich aanmelden voor een activiteit binnen Smallingerland en waar nodig kan vervoer geregeld worden. De app is met name bedoeld voor mensen die wel graag activiteiten willen ondernemen, maar dat niet doen omdat zij het aanbod binnen de gemeente niet kennen, geen vervoer hebben en/of niet alleen naar een activiteit willen gaan.

Informatie www.dagendoen-smallingerland.nl

Brand Berglaan

In oktober 2021 is er brand uitgebroken in een appartement aan de Berglaan, flat Berchgreide. Kort na de brand werd duidelijk dat er een 89-jarige man is omgekomen bij de brand. Naar aanleiding van deze brand hebben wijkwerkers gesprekken met bewoners gevoerd. Deze vreselijke gebeurtenis heeft een aantal dingen blootgelegd binnen de flat. Niet alle bewoners kennen elkaar en sommige hebben bewoners hebben een klein of geen netwerk. Dit maakt het moeilijk om zo'n gebeurtenis te verwerken, want met wie praat je er dan over? Ook konden sommige bewoners slecht gemobiliseerd worden omdat zij niet mobiel genoeg waren om gebruik te maken van de brandtrap.

Samen met de Flatraad van de betreffende flat wordt er gekeken naar een koffiemoment in MFA de Bouwen of @Holdert. Dit om de banden onder bewoners onderling aan te halen, elkaar te leren kennen en om het samen gezellig te hebben. De bijeenkomst moet twee keer per jaar plaatsvinden en de eerste gesprekken om het voor te bereiden zijn inmiddels gevoerd. Echter, Corona gooide nog wat roet in het eten en de bijeenkomst zal moeten wachten tot 2022.

4. Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties

Door vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties kansen te bieden en/of te begeleiden wordt deelname aan de samenleving bevorderd.

Matchen van vraag en aanbod

Afgelopen jaar is de vrijwilligerscentrale gemiddeld 16 uur per week open geweest, gedurende 50 weken. Daarnaast zijn 62 matches gemaakt tussen vrijwilligers en vrijwilligerswerk. Door de vele coronamaatregelen zijn sommige organisaties terughoudender met het aantrekken nieuwe vrijwilligers. Het lijkt er ook op dat sommige mensen hierdoor terughoudender zijn geweest met het zoeken naar vrijwilligerswerk. Daarnaast is de vrijwilligerscentrale periodes wel telefonisch bereikbaar geweest maar dat het fysiek alleen mogelijk was middels afspraak langs te komen. De mensen die spontaan binnenlopen neemt in aantal af.

In 2021 zijn 134 klusaanvragen binnen gekomen en er zijn 12 klussers actief.

Begeleiding vrijwilligersorganisaties

Er zijn in totaal 21 contactmomenten geweest met organisaties. Afhankelijk van de mogelijkheden zijn dit fysieke contactmomenten geweest door middel van een bezoek aan de organisatie of telefonische gesprekken. In totaal zijn er 4 nieuwe organisaties aangemeld; een grote landelijke organisatie voor collectanten, een organisatie waarbij er telefonisch contact is geweest, een burgerinitiatief dat onderzoek is naar mensen die met hen mee willen doen en een opvang voor dieren. Er wordt een registratielijst bijgehouden.

Evenementen

Samen met Stichting Present hebben we gewerkt aan NL DOET. Hier hebben 4 bewoners van het AZC en 2 wethouders aan mee gedaan. Voor het vrijwilliger evenement nieuwe stijl zijn er vier workshops aangeboden aan de vrijwilligers in Smalingerland, twee fysiek en twee digitaal.

In december is een vrijwilliger van @Holdert verrast, ze heeft de Meer dan handen Award Smalingerland 2021 gewonnen. In 2022 zal de burgemeester deze award aan haar uitreiken.

Voorlichting

Er zijn het hele jaar geen voorlichtingen gegeven. Dit heeft als oorzaak voornamelijk de onzekere tijden vanwege corona. Het plannen was ingewikkeld vanwege de steeds wijzigende maatregelen. Ook doordat het contact met zowel de vrijwilligers als de organisatie minder was, kregen we ook weinig input betreft onderwerpen voor de voorlichtingen. We werken vanuit de vraag die er is of ontstaat. Doordat de meeste organisaties genoeg drukte hadden om hun eigen activiteiten draaiende te houden is er geen input en ruimte gekomen voor de voorlichtingen.

ANWB Automaatje

Op 1 juni 2021 was de feestelijke lancering van ANWB AutoMaatje Smalingerland. In 2021 zijn er 393 ritten gereden door de vrijwilligers. Hierbij wordt een enkele rit als één rit geregistreerd en een retour rit als 2 ritten. We hadden 10 chauffeurs vrijwillige chauffeurs waarvan één, vanwege verminderde gezondheid, gestopt is. Daarnaast zijn er nog twee vrijwillige matchmakers die elk twee ochtenden de telefoon bemannen en de ritten inplannen. Er zijn 66 deelnemers aangemeld waarvan 36 daadwerkelijk gebruik maken van deze voorziening. (NB: de Max-mobiel heeft ivm corona nauwelijks ritten verzorgd).

Cliëntenraad

Er staan 400 uur voor het uitvoeren van deze taak. Deze taak behelst alle voorkomende ondersteunende werkzaamheden voor de Cliëntenraad. Taken van het ambtelijk secretariaat zijn onder andere het voorbereiden, bijwonen, notuleren, uitwerken en termijnen bewaken van afspraken van de vergadering van de Cliëntenraad. Tevens verzorgt het ambtelijk secretariaat alle correspondentie zowel intern als extern, onderhoud zij de contacten met externe partijen en de ambtenaren bij de gemeente Smallingerland.

In 2021 heeft de ambtelijk secretaris de vergaderingen van de Cliëntenraad voorbereid en uitgewerkt. Tijdens het kalenderjaar 2021 heeft de Cliëntenraad gewerkt aan de opdracht om te komen tot een nieuwe Adviesraad Sociaal Domein. Hierin zijn diverse werkzaamheden en onderzoeken verricht door het ambtelijk secretariaat om te komen tot een goed gevormd gevraagd advies door de Cliëntenraad aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Smallingerland.

In oktober 2021 is de laatste vergadering gehouden als Cliëntenraad. Per 1 december is deze adviesraad opgeheven en is een Adviesraad Sociaal Domein opgericht en samengesteld met leden vanuit zowel de Wmo Adviesraad als de Cliëntenraad Smallingerland. Met ingang van 1 januari 2022 is de Adviesraad Sociaal Domein Smallingerland een feit.

WMO adviesraad

Er staan 400 uur voor het uitvoeren van deze taak. Deze taak behelst alle voorkomende ondersteunende werkzaamheden voor de Wmo Adviesraad. Taken van het ambtelijk secretariaat zijn onder andere het voorbereiden, bijwonen, notuleren, uitwerken en termijnen bewaken van afspraken van de vergadering van de Wmo Adviesraad en de overleggen van het Dagelijks Bestuur van de adviesraad. Tevens verzorgt het ambtelijk secretariaat alle correspondentie zowel intern als extern, onderhoud zij de contacten met externe partijen en de ambtenaren bij de gemeente Smallingerland.

In 2021 heeft de ambtelijk secretaris de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en van de Wmo Adviesraad voorbereid en uitgewerkt. Tijdens het kalenderjaar 2021 heeft de Wmo adviesraad gewerkt aan de opdracht om te komen tot een nieuwe Adviesraad Sociaal Domein. Hierin zijn diverse werkzaamheden en onderzoeken verricht door het ambtelijk secretariaat om te komen tot een goed gevormd gevraagd advies door de Wmo Adviesraad aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Smallingerland.

In november 2021 is de laatste vergadering gehouden als Wmo Adviesraad. Per 1 december is deze adviesraad opgeheven en is een Adviesraad Sociaal Domein opgericht en samengesteld met leden vanuit zowel de Wmo Adviesraad als de Cliëntenraad Smallingerland. Met ingang van 1 januari 2022 is de Adviesraad Sociaal Domein Smallingerland een feit.

5. Burgers in wijken en dorpen

De burgers in wijken en dorpen van Smallingerland worden ondersteunt om (hun) doelen te realiseren t.b.v. de samenleving.

Dienstverlening opgepakt door wijkwerkers aan groepen bewoners per buurt, wijk of dorp.

In wijken

Ondersteuning heeft plaatsgevonden op diverse initiatieven:

- *Trefpunt de Bouwen*: een ontmoetingsplek voor inwoners vanuit de Bouwen.
- *Laaggeletterdheid*: ontwikkeling vormgeven op het gebied van laaggeletterdheid in samenwerking met netwerkpartners.
- *D100 1 EKC*: Bewoners onderzoeken het belang van Eigen Kracht Conferenties en kaarten deze aan bij organisaties in Smallingerland.
- *Flatraad Smelnestee*: groep bewoners organiseert activiteiten voor medeflatbewoners.
- *Veldje Talryk*: bewoners ontwikkelen in samenwerking met wijkpartijen een groene ontmoetingsplaats in Noordoost. Na evaluatie gaan enkele bewoners door bij het organiseren van activiteiten voor de wijk.
- *Intake Tegearre*: samenwerkingsverband van netwerkpartners die ontmoeting én verbinding realiseren onder inwoners van Smallingerland.
- *Straataanpak de Wiken*: deur-aan-deur gesprekken in de Wiken met woningbouwcoöperaties en de gemeente.
- *Gezonde buurt de Venen*: bewoners en netwerkpartners tot samenwerking laten komen bij het stimuleren van gezondheid in de buurt. De opening van de gerenoveerde Oostkant van de wijk in de nazomer van 2021 betekent de afronding van dit project.
- *Trefpunt AZC*: ontmoetingspunt op het AZC om ontmoeting tussen bewoners van de gemeente en het AZC te stimuleren. Afgelopen half jaar is dit trefpunt gesloten geweest. Via de app is er contact onderhouden met vrijwilligers en een aantal bezoekers, en fysiek buiten de poorten van het AZC.
- *Wandelgroepje de Swetten*: vanuit het buurttrefpunt wordt er wekelijks gewandeld als manier om ontmoeting te realiseren en mensen laagdrempelig in beweging te krijgen.
- *LHBTI+*: jongeren uit de gemeente organiseren ontmoeting voor gelijkgestemden waarbij thema's seks, seksualiteit en geaardheid de hoofdrol spelen.
- *Ontmoetingstuin*: bewoners hebben een braakliggend gemeenteterrein omgetoverd tot ontmoetingsplek.
- *Grietmansrecht*: bewoners zijn in contact gebracht met elkaar om samen meer met en voor de buurt te doen, zoals een tuindag.
- *Plein Skammel*: bewoners ontwerpen samen met de gemeente een alternatieve aankleding van het plein in het hart van de Trisken. De eerste fase van het plein is inmiddels uitgevoerd. De betrokken bewoners hebben te kennen gegeven het openingsfeest te willen organiseren nadat alle fases van het plein zijn uitgevoerd, de wijkraad sluit zich daarbij aan. Na tussenevaluatie kan worden gewerkt aan fase 2 (de laatste fase) van het plan.
- *Fruitbomen de Folgeren*: bewoner start initiatief om de buurt groener te maken en de oogst te verdelen in de wijk. Dit initiatief is gerealiseerd. Samen met buurtbewoners zijn twee initiatieven samengevoegd tot één. In februari en maart 2021 zijn er 36 fruitbomen geplant door de wijkbewoners in twee boomplantdagen. Het 'oogstfeest' staat gepland in het voorjaar van 2022.

- *Verkeersveiligheid Schwartzberglaan*: bewoners wordt ondersteuning geboden bij het verkeersveilig maken van hun straat door buurt en netwerkpartners met elkaar in gesprek te brengen over mogelijkheden.
- *Wijkgericht werken*: een pilot waar zorg- en welzijnspartijen samenwerken ter bevordering van 75+'ers in wijk de Wiken.
- *Jeugdoverlast de Swetten*: er zijn meerdere signalen binnengekomen over jeugdoverlast in de wijk. Er is contact met o.a. jeugd (i.s.m. het jongerenwerk), scholen, buurtbewoners, de gemeente, politie en handhaving. Samen wordt gekeken naar hoe deze situatie kan worden verbeterd voor alle partijen. In 2022 wordt er een buurtbijeenkomst georganiseerd om elkaar beter te leren kennen en om vragen te beantwoorden vanuit M.O.S., de gemeente en de politie.
- *Digi-Taalhuis*: een plek in de Brede school de Wiken waar bewoners kunnen werken aan hun basisvaardigheden. Vanaf oktober 2021 vindt dit elke dinsdagochtend plaats.
- *Kinderspul educatief*: in 2021 is gekozen voor een nieuwe opzet van Kinderspul educatief. Vorig jaar is in coronatijd nog maar eens gebleken wat voor een meerwaarde Kinderspul heeft. Mede daardoor is voor een nieuwe opzet gekozen. Alle Kinderspulgroepen hebben zich in kunnen schrijven voor maximaal twee dagdelen educatief. Het programma is vormgegeven in samenwerking met de Lawei en Sportbedrijf Drachten.
- *Brand Berchgreide*: in november 2021 heeft er een brand plaatsgevonden in flat de Berchgreide. Bij deze brand is er een bewoner overleden. Naar aanleiding van de brand zijn we in gesprek gegaan met bewoners. Naast de impact die de brand heeft bij bewoners heeft het ook een beweging opgang gebracht onder bewoners die elkaar beter willen leren kennen. Het heeft eenzaamheid en immobiliteit blootgelegd. Samen met bewoners wordt er gekeken naar de mogelijkheden.
- *KOOV* ; een ketenaanpak van verschillende zorg- en welzijnspartijen die zorgen dat mensen met overgewicht (goed en tijdig) geholpen worden.
- *Grasonderhoud de Greiden*: bewoner die het gemeentelijke grasonderhoud zelf wil onderhouden.
- *Omgeving Spitael*: aan de straat de Spitael in de Wiken zijn er bewoners die graag een alternatief of oplossing zien voor de overlastgevende jeugd bij het pannaveld.
- *Bewonersbijeenkomsten Sociale Koers* : het opbouwwerk is aangesloten bij de werkgroep die zich bezighoudt met de bewonersbijeenkomsten vanuit de Sociale Koers van de gemeente Smalingerland. Zij gebruiken hun netwerk en kennis om de gemeente hierin te ondersteunen.
- *Hardrijden Houtlaan*: ondersteuning bieden aan bewoners die zich samen hard willen maken voor de verkeerssituatie aan de Houtlaan.
- *Skatepark renovatie*: ondersteuning bieden aan de Skate community bij de aanstaande skatepark renovatie en vernieuwing. Zorgen dan hun belangen goed doorkomen in het nieuwe plan door ze te verenigen, fonds aan te vragen en bij te staan bij besprekingen.
- *Afval Hooizolder*: buurtbewoners ondersteunen bij het op de kaart krijgen van het afvalprobleem in de Trisken bij netwerkpartners en buurtbewoners.
- *Drachtstervaart*: buurtbewoners ondersteunen bij het aankarten en oplossen van hun ervaren overlast bij de zwemsteigers.
- *Hondenpoepgroep*: ondersteunen van een groep bewoners die in samenwerking met de gemeente acties wil opzetten om het opruimen van Hondenpoep te stimuleren.

- *Activiteitencommissie Noordoost opzetten*: ondersteunen van actieve bewoners bij het realiseren van een activiteitencommissie voor de wijk Noordoost.
- *Stage in de Venen* – Praktijkschool de Venen laat zorg en welzijn scholieren stagelopen bij inwoners van de Venen die wel een helpende hand kunnen gebruiken.
- *Containerhulp*: een situatie waarin mevrouw de containers niet meer zelfstandig bij de weg kan zetten en een beroep doet op haar buurt voor hulp.

In dorpen

Ondersteuning heeft plaatsgevonden op diverse initiatieven:

- *Werkgroepen schoolgebouw (de Tike)*: ondersteunen naar aanleiding van onderzoek 'Toekomst de Tike'. Er is ondersteund in de zoektocht naar fondsen om het idee voor het schoolplein te realiseren.
- *Jeugd Oudega 2*: naar aanleiding van contact met de schooldirectrice is al een aantal keren naar voren gekomen dat er jeugdoverlast is in het dorp. Daarnaast is er een vraag vanuit de werkgroep die bezig is met de vormgeving van de nieuwe school. Zij willen graag dat jongeren worden betrokken. Samen met het jongerenwerk gaat het wijkwerk de straat op om in gesprek te gaan met jongeren en dorpsbewoners om de stemming en meningen te peilen.
- *Overeenkomst samenleven in Kortehebben*: ondersteuning aan bewoners en zorgaanbieder in het opstellen van een overeenkomst om te komen tot een veilige en leefbare buurt. Drie bijeenkomsten hebben geleid tot een overeenkomst waar de buurt en zorgaanbieder tevreden over zijn.
- *Bernespul de Tike*: vanuit de Tike is een aanvraag gekomen voor een Kansrijk Burgerinitiatief. Vier actieve bewoners willen graag activiteiten organiseren voor de kinderen en de jeugd uit de Tike. Door de sluiting van de school is de natuurlijke vindplaats voor de jeugd verdwenen, door dit initiatief wil men zorgen voor meer ontmoeting tussen de kinderen en jongeren.
- *Meimakke Rottevalle*: in Rottevalle is een kunstproject gestart vanuit buurthuis It Werflân. In samenwerking met een kunstenaar wordt voor en door het dorp een duurzaam kunstwerk ontworpen. Het opbouwwerk van M.O.S. is gevraagd om te ondersteunen bij het ophalen van de behoeften van de bewoners van Rottevalle.

Bijzondere activiteiten

Snertactie

In samenwerking met GIDS, de buurtwerkplaats van ACT-Zorg op Maat en stagiaires van M.O.S. is er op 23 december een Snertactie in combinatie met een kinderactiviteit opgezet. Door de lockdown was het niet mogelijk om deelnemers naar wijkcentrum de Kouwe toe te laten komen. We hebben daarom snert en knutselspullen naar de mensen toegebracht. Zo hoorden wij mooie en verdrietige verhalen over mensen in quarantaine, overlijden aan Corona en eenzaamheid en hebben wij ruim 40 mensen een fijne kerst kunnen wensen!

Regenboog inloop

Er is 12 keer een ontmoeting gerealiseerd voor en door LHBTI-jongeren. De organisator en Opbouwwerker zijn aangeschoven bij de ronde tafel om mee te praten over inclusie in Smallingerland.

Kinderactiviteit de De Wiken

Er is 1 keer een knutselmiddag georganiseerd voor basisschoolleerlingen uit de Wiken.

Buurtfeest veldje Talryk

Om de groene ontmoetingsplek (gerealiseerd in de dienstverlening 'veldje Talryk') ook echt tot ontmoetingsplek te maken en de positieve energie in de buurt los te maken is er in samenwerking met en tussen diverse partijen een groot feest voor de wijk georganiseerd. VSO Talryk, AZC Drachten, buurtbewoners, div. Buurtverenigingen - en buurtinitiatieven, wijkcentrum de Kouwe, ondernemers uit de buurt en netwerkpartners zorgden ervoor dat iedereen uit de buurt, alle leeftijden en achtergronden, met elkaar verbonden werden. Een 6-tal buurtbewoners hebben tijdens deze activiteit laten weten zich beschikbaar te stellen om leuke activiteiten in de buurt te realiseren en nieuwe initiatieven te ontwikkelen in de wijk.

Buurtbemiddeling

De coördinatie en penvoering van Buurtbemiddeling (dat het welzijn en woongenot van inwoners bevordert) is uitgevoerd. Januari 2021 waren er 10 getrainde vrijwilligers bij Buurtbemiddeling betrokken. Eén vrijwilliger was in 2020 tijdelijk gestopt om gezondheidsredenen en is inmiddels weer van start gegaan. Eén vrijwilliger is gestopt wegens het bereiken van een hoogbejaarde leeftijd. Ultimo 2021 zijn er 8 vrijwilligers aan het werk zijn.

Het werven en trainen van nieuwe vrijwilligers werd bemoeilijkt wegens de verschillende beperkende coronamaatregelen die vanuit de overheid waren opgelegd. Het heeft de voorkeur om deze training fysiek te volgen, omdat de lichaamstaal een belangrijk aspect van de communicatie is. In 2022 wordt aan de werving van vrijwilligers een impuls gegeven. Vrijwilligers zijn een belangrijke randvoorwaarde voor het goed functioneren van buurtbemiddeling, die ingezet worden bij veelal burenruzies.

Er zijn dit jaar 23 aanmeldingen bij Buurtbemiddeling binnengekomen, waarbij onder andere de locatie en woonsituatie is geregistreerd. Van deze aanmeldingen hebben er 6 alleen een gesprek met de coördinator gehad. Naar aanleiding hiervan zijn zij zelf het gesprek aangegaan of hebben ze andere stappen ondernomen. Bij 8 aanmeldingen is een intake geweest met één of beide van de partijen maar is er geen bemiddelingsgesprek geweest. Dit kan verschillende redenen hebben gehad, naar aanleiding van de gesprekken zijn ze toch zelf samen in gesprek gegaan of één van de beide partijen staat niet open voor bemiddelingsgesprek. Er zijn 7 aanmeldingen die tot een bemiddelingsgesprek zijn gekomen en twee zaken lopen nog.

Een netwerkbijeenkomst voor verwijzers is dit jaar niet georganiseerd als gevolg van coronamaatregelen. Tevens heeft een wisseling van de coördinator plaatsgevonden. De coördinator heeft met drie netwerkpartners contact gezocht om uit te leggen wat de Buurtbemiddeling precies inhoudt, informatie verstrekt over de werkwijze en het doel.

Doelgroep/ wijkanalyse

Het opbouwwerk voert één analyse uit op de doelgroep 'jongeren in Smalingerland'. Hoe is het voor jongeren om op te groeien in Smalingerland? Een van de vragen waar wij als organisatie graag een antwoord op willen hebben. Jongeren hebben - en hebben nog steeds - last van de Coronaperiode waarin we leven. De doelgroep is de laatste jaren vaak en veelal negatief in de media geweest. Hoe ervaren zij dit, wat vinden zij van de gemeente waarin ze

wonen, worden zij genoeg gehoord? De jongerenanalyse wordt medio 2022 opgeleverd. In samenspraak met de gemeente is besloten om 2022 te gebruiken voor het voltooiën van de analyse, door corona is het niet gelukt om tot een afsluiting te komen in 2021. Om dit te realiseren werken het team wijkwerk en het jongerenwerk nauw samen.

Plattelandsontwikkeling

Twee van de dienstverleningsplannen in de dorpen zijn:

Trefpunt Nijsgjirrich

In samenwerking tussen zorgboerderij Helianthus Zathe en M.O.S. is er een ontmoetingsplek voor het dorp gerealiseerd bij de dagbesteding Nijsgjirrich in Drachtster Compagnie. Dit trefpunt is tijdens de tweede lockdown gesloten geweest, er zijn contacten onderhouden met organisatie en afspraken gemaakt om in september te heropenen.

Integrale Samenwerking Houtgehage

Behoeft onderzoek onder netwerkpartners vindt plaats naar het realiseren van een Treft't overleg.

Kinderspul

Kinderspulgroepen zijn gestimuleerd om te kijken hoe Kinderspul kan worden georganiseerd binnen de coronamaatregelen. Net als in 2020 was dat ook dit jaar weer het geval, maar hebben we het iets anders ingericht (zie Kinderspul educatief, bij onderdeel 'In de wijken').

Treft 't

Momenteel zijn er 7 Treft 't teams in 6 verschillende wijken en in een dorp. M.O.S. initieert en jaagt de Treft't overleggen aan. Naar aanleiding van de overleggen ontstaan er acties en samenwerkingen tussen de verschillende partijen in de wijk. Het overleg vindt vanwege Corona voornamelijk digitaal plaats, daarnaast nodigen opbouwwerkers partners actief uit om in tweetallen de buurten, wijken en dorpen in te trekken en kennis te delen over het gebied en elkaars expertise. Zo houden we de energie hoog en zien we elkaar fysiek toch nog even.

Treft 't in Houtgehage heeft gefungeerd als landingsbaan voor sessies vanuit de Sociale Koers. Ook in 2022 sluiten de zogenaamde koersplannen aan bij deze overleggen om informatie op de halen uit de betreffende werkgebieden.

Trefpunten

Door het Covid-19 virus en de bijkomende lockdowns moesten alle Trefpunten hun deuren sluiten. De wijkwerkers hebben contact gezocht met bezoekers van de Trefpunten. De afgelopen maanden zijn er mondjesmaat weer Trefpunten geopend met inachtneming van de maatregelen. Dit gaat goed, de bezoekersaantallen blijven echter nog achter en nog niet alle Trefpunten zijn geopend. Dit komt doordat gastheren en vrouwen dit nog niet durven, of omdat gasten nog niet langs willen komen vanwege Corona. De bezoekers die wel langskomen zijn erg blij met de heropening van de Trefpunten.

Inmiddels zijn er 13 Trefpunten door heel Smallingerland beschikbaar die wekelijks 32 keer hun deuren openen voor alle inwoners van de gemeente.

Tegearre

Binnen het samenwerkingsverband dat Tegearre heet wordt hard gewerkt om alle Trefpunten te heropenen na de verschillende lockdowns. Krachten worden gebundeld om deze Trefpunten (opnieuw) bekend te maken onder de inwoners van Smallingerland, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een website en het opzetten van een pr-campagne. M.O.S. vervult haar taak om dit proces aan te jagen en te ondersteunen. Doel is om het samenwerkingsverband uit te breiden met andere partijen die ook inlopen realiseren en zich willen verbinden aan deze voorziening. Na de upgrade van de website van Tegearre ligt de vraag voor hoe de groep deze website zelf onderhoudt. In eerste instantie doen ze dit zelf, aanvullend wordt bezien of dit extern belegd kan worden bij een vrijwilliger, student of scholier. Er is een algemene en herkenbare flyer ontwikkeld voor alle Trefpunten, een aantal maakt daar inmiddels gebruik van.

GIDS

Onderstaande activiteiten zijn uitgevoerd:

- Vanuit de wandelgroep is er elke laatste woensdag van de maand een gezonde lunch voor en door bewoners van de Swetten. Gemiddeld komen er 17 deelnemers.
- Mei Elkoar om de tafel, Drachtster Compagnie. Een maandelijks diner voor dorpsbewoners uit Drachtstercompagnie door cliënten van zorgboerderij Helianthus Zathe. Gemiddeld 20 bezoekers per keer namen deel.
- Kinderspul de Wiken is ondersteund bij de aanvraag voor gezonde snacks tijdens verschillende activiteiten in de Kinderspulweek.
- De snertactie in Noordoost is mede mogelijk gemaakt door GIDS.

Bijzonderheden (de impact van corona)

Na ruim anderhalf jaar corona en meerdere lockdowns, zijn de woorden 'bijzonder, bizar en hopelijk is alles snel weer normaal' veel gehoord. En daarnaast de ontwikkeling dat er steeds meer kritiek werd geuit door tegenstanders van het coronabeleid. Waar veel reguliere activiteiten met inachtneming van de coronaregels rustig weer werden opgestart, bleef het zoeken voor bewoners. We merken dat dit soms ten koste gaat van de motivatie en dus is het stimuleren van initiatieven en het behouden van de energie bij bewoners iets waar het wijkwerk zich mee bezig houdt. Dit zorgt ook voor creativiteit bij bewoners. Er werden veel activiteiten voor kinderen georganiseerd en naarmate het aantal gevaccineerde mensen steeg gingen kwetsbare groepen zich steeds weer meer roeren. Het ontmoeten van anderen is iets waarnaar de mensen hebben verlangd. Een praatje, een kop koffie of een activiteit, een op het oog simpel middel. Het leverde veel enthousiasme en vrolijkheid op.

Vanuit het wijkwerk is veel contact gezocht met inwoners op straat, in de wijken, en in de dorpen. De behoeften van inwoners worden gepeild, en waar nodig worden initiatieven ondersteund of worden vragen met inwoners zelf opgepakt of ondersteund. Wat opviel in 2021 is dat draagkrachtige en minder draagkrachtigere buurten, wijken en dorpen een hoge solidariteit naar elkaar toonden. Er was sprake van een hoge gemeenschapszin. Hoewel dit wel wat terugzakte naarmate de tijd vorderde en er weer meer mogelijk was is dit wel iets wat is gebleven. Desondanks bleek ook dat 'de lontjes van mensen' wat korter werden, veelal veroorzaakt door het al lang thuis zitten, met alle nieuwe vraagstukken die dat oplevert. Extra leefgeluiden, blaffende honden, thuiszittende kinderen en thuiswerken, dit heeft in wijken en buurten wel voor sociale overlast gezorgd. Mensen zijn dan ook weer blij dat de kinderen weer naar school mogen en dat er weer wat meer buiten de deur mag worden gewerkt. In straatgesprekken met jongeren, in het kader van de jongerenanalyse die in 2021 is uitgevoerd,

worden wisselende verhalen opgetekend. Veel kinderen en jongeren vonden de vrije tijd die zij hadden in de lockdown best prettig, maar zij misten het contact met anderen wel.

Naar mate het jaar vorderde nam de bereidheid van inwoners om zich aan de coronaregels te houden steeds verder af. Er ontstond een verharding in de samenleving. Mensen 'zijn er klaar mee' en vooral onder jongeren heeft dat tot best wat weerstand geleid. Van rellen tot veel overlast op straat. In de gesprekken voor de jongerenanalyse komt steeds meer naar voren hoeveel impact de coronacrisis heeft gehad op de levens van jongeren. Vooral de jongeren die lang niet naar school mochten, niet mochten sporten, uitgaan etc. Zij geven aan dat het onderlinge sociale contact erg is gemist.

6. Vluchtelingen, “nieuwe” en “oude” Nederlanders

Vluchtelingen, “nieuwe” en “oude” Nederlanders kansen bieden op integratie en participatie.

De resultaten vanuit het contract zijn vanwege de coronapandemie niet allemaal behaald. Deze maatregelen hadden impact op de samenleving en dus ook op dit onderdeel van het werk van M.O.S. Vele contacten hebben echter wel plaatsgevonden, die waren er het afgelopen jaar in overvloed. Een praatje maken om te vragen hoe het gaat, mensen met een vraag doorverwijzen naar de juiste organisatie die hun kan helpen, een hart onder de riem steken. Kort gezegd; er voor de burger zijn.

Anders gekleurde buurtinitiatieven

Trefpunt AZC

Een ontmoetingspunt op het AZC dat M.O.S. in samenwerking met COA tot stand heeft gebracht om ontmoeting tussen bewoners van de gemeente Smalingerland en asielzoekers te stimuleren. In de verschillende lockdowns is dit trefpunt gesloten geweest, maar via de app is er contact onderhouden met vrijwilligers en bezoekers. Daarnaast is er een aantal maal fysiek buiten de poort van het AZC afgesproken in lockdowns om samen te wandelen en te praten binnen de toen geldende maatregelen.

Regenboog inloop

Een groep jonge LHBTIQ+ers wil andere jongeren een veilige plek bieden om samen te komen en elkaar te vinden op onderwerpen zoals seksualiteit en geaardheid. Zij willen een zelfstandige inloop worden en worden door een medewerker van M.O.S. (opbouwwerk) geholpen met de praktische stappen die zij moeten maken om zelfstandig te kunnen bestaan. Inhoudelijk zijn ze erg gegroeid het afgelopen jaar. Ze hebben een vast groep bezoekers die graag komen en ze weten elke inloop laagdrempelig en gezellig te maken. Aan verschillende onderwerpen wordt door hen gewerkt (PR, financiën, persoonlijke vraagstukken).

Multicultureel evenement

Het multiculturele evenement was gepland voor vrijdag 3 december. Twee weken voor de datum werden er nieuwe coronamaatregelen afgekondigd waardoor kon het evenement helaas weer niet kon doorgaan.

Dialoog organiseren

Op woensdag 10 november is er een Dag van dialoog bijeenkomst geweest in het Praathuis In @Holdert. Het onderwerp was: Hoe heb je tot nu toe de Coronaperiode beleefd? Er waren in totaal 13 aanwezigen. Het was een boeiende ochtend die heel gezellig, sfeervol, open en veilig was. Het was ook heel prettig om te merken dat de taalvaardigheid van de mensen die er vorige jaren ook bij waren om durven te spreken en nieuwere deelnemers werden door de anderen overgehaald om toch iets te vertellen.

Naast deze georganiseerde dialoog is het praathuis bijna het hele jaar toegankelijk gebleven voor nieuwkomers. In bepaalde tijden met een maximaal aantal bezoekers en daarnaast met de vrije inloop. Het praathuis werd wekelijks gemiddeld met 12 personen bezocht. Tijdens dit ontmoetingsmoment was er voldoende aandacht voor iedereen, de moeilijkheden die deze periode met zich meebracht, maar ook de mogelijkheden tot nieuwe ontmoetingen.

Welkom (taal en inburgering)

In maart is het duaaltraject digitaal afgerond. In juli is er nog een fysieke officiële afsluiting geweest met de 7 vrouwen die deelnamen aan het traject.

Er zijn

- 12 koppelingen tot stand gebracht tussen taalcoaches en deelnemers
- 40 taalcoaches actief gedurende het jaar
- 26 taalcoaches geregistreerd ultimo 2021
- 6 nieuwe taalcoaches toegetreden
- 8 taalcoaches zijn gestopt
- 1 vrijwillige coördinator is actief voor de taalcoaches. Hij doet de intakes met zowel de vrijwilligers en de nieuwe deelnemers. Ook maakt hij de koppelingen en houdt de registratie bij.

Voorlichtingen

Aan de Gemeenteraadsleden van de gemeente Smallingerland is een voorlichting gegeven over de verschillende activiteiten die vanuit 'Welkom' worden georganiseerd voor de bewoners van het AZC en nieuwkomers die wonend zijn in de gemeente.

Participatieverklaringen

In 2021 zijn 3 participatieverklaringstrajecten begeleid in samenwerking met Vluchtelingenwerk. Vanuit de participatieverklaring worden er korte lijnen gelegd met de inburgeraars in de gemeente Smallingerland. Zij weten voor welke vragen ze terecht kunnen bij M.O.S. met als effect dat drempels worden verlaagd waardoor de nieuwkomers sneller binnenstappen of telefonisch contact opnemen voor bijvoorbeeld een aanmelding voor een taalcoaches of het inschakelen van hulp.

#meedoen, samen aan de slag

Vanaf januari 2021 veranderde Aan de Slag in #meedoen, samen aan de slag. De veranderingen waren groot in de samenwerking met COA. Er moest meer geregistreerd worden en ook de privacyregels werden strenger. Wanneer de coronamaatregelen het toelieten was er een spreekuur voor #meedoen, samen aan de slag op het AZC. Veel bewoners wilden graag vrijwilligerswerk gaan doen buiten het AZC, in de gemeente Smallingerland. Helaas door de beperkte mogelijkheden was er lang niet voor iedereen een geschikte plek te vinden. Om de bewoners toch tegemoet te komen in hun enthousiasme om in contact te komen met Nederlands hebben we in samenwerking met Stichting Present Meet&Walk georganiseerd. Een wandeling maken samen met inwoners uit de gemeente Smallingerland. Dit was een succes.

Er zijn in totaal 109 klussen gerealiseerd door #meedoen, samen aan de slag. Hierbij waren 16 organisaties actief. In totaal deden er 32 verschillende bewoners mee.

Welkomstrajecten

Er hebben geen welkomstrajecten plaatsgevonden.

Tolkenpool

Er zijn in totaal 18 aanvragen gedaan voor een tolk. De tolken werden voornamelijk gevraagd voor gesprekken op school en bij vluchtelingenwerk. Er zijn 2 nieuwe tolken bijgekomen. In het najaar is er bijeenkomst geweest met de tolkenpool. Tijdens de coronamaatregelen werkten de tolken op gepaste afstand of via de telefoon. De

The logo consists of a solid orange square with the text 'M.O.S.' written in white, bold, sans-serif capital letters in the center.

M.O.S.

vrijwilligers worden begeleid door een coördinator van M.O.S. die, naast de begeleiding, alle aanvragen behandelt en de administratie bij houdt.

7. Burgers die gebruik maken van gemeentelijke voorziening

(of hiervan gebruik zouden kunnen maken) kansen bieden en/of begeleiden om (weer) deel te nemen aan de samenleving. (bijvoorbeeld door armoede en schuldenproblematiek te verminderen of te voorkomen).

In 2021 zijn twee belangrijke initiatieven actueel:

MOS-wegwijzers

Bij de start van de coronapandemie is www.moswegwijzers.nl opgericht. Via dit platform kunnen alle inwoners via chat, telefoon of mail terecht voor hulpvragen, voor een luisteren oor, voor het delen van zorgen of kan een hulpaanbod worden gedaan. Vanuit M.O.S. hebben we geanticipeerd om zoveel mogelijk vraag en aanbod bij elkaar te brengen, en in te spelen op behoeften van inwoners. De praktijk leert dat veel mensen gebaat zijn bij deze laagdrempelige voorziening (zie ook individuele ondersteuning). Enerzijds voor een hulpvraag, maar vaak ook om te praten over hun vraagstuk of om te helpen de weg te wijzen in een samenleving die velen als complex ervaren.

Deze voorziening wordt doorontwikkeld. Technisch is een aantal aanpassingen nodig, daarnaast zijn medewerkers in 2021 getraind in de werkwijze bij het gebruik van chat. Deze manier van communiceren is direct en interactief, waar vooral jongeren gebruik van maken.

Moedige Dialoog

In 2021 heeft een aantal organisaties zich verenigd om een hernieuwde start te maken met de uitwerking van 'de moedige dialoog'. De Moedige Dialoog zet zich in voor de financiële en sociale redzaamheid in Nederland. In Smallerland zijn De Rabobank, de gemeente, het bedrijf DBZ (en eerder @Work) samen met M.O.S. van start gegaan, later is ook de bibliotheek aangehaakt.

De Moedige dialoog bouwt in Nederland aan netwerken waarin bedrijven, overheden, onderwijs en maatschappelijke organisaties gelijkwaardig samenwerken om armoede, schulden en geldstress aan te pakken. De focus ligt op educatie, preventie en vroegsignalering. Zo vinden diverse organisaties elkaar vinden vanuit hun lokale betrokkenheid en motivatie om de eigen regio vitaal te maken. Dat vraagt moed en dialoog. In Smallerland is ervoor gekozen om de focus te leggen bij werkgevers. Een speciaal ontwikkeld programma 'sulden de baas' wordt in 2022 bij minimaal zes bedrijven ingezet. Vanuit M.O.S. wordt als aanjager voor deze ontwikkeling een projectleider/kwartiermaker aangesteld.

8. Pedagogisch partnerschap

Middelen verhogen bereik

M.O.S. heeft de opdracht gekregen om vanuit het beschikbare budget 'Middelen verhogen bereik VVE' een aantal activiteiten uit te voeren voor alle peuteropvang organisaties in Smallingerland.

In 2021 is opnieuw intervisie gerealiseerd, waar door Oink!, Us Stekje en Prokino gebruik van wordt gemaakt. Vanwege de maatregelen omtrent corona is er opnieuw gekozen voor alternatieve werkvormen in kleinere groepen en via beeldbellen. Medewerkers zijn zeer tevreden over deze collegiale contacten en ervaren het als verdieping en ondersteuning in de werkzaamheden.

Bij nieuw aangemelde peuters is sprake van een huisbezoek. I.v.m. corona is het huisbezoek soms vervangen door telefonisch contact met ouders of een gesprek op locatie. Deze contactmomenten geven de mogelijkheid tot een goede kennismaking, verkenning van vragen en het signaleren van zorg.

Vanuit de middelen bereik zijn nieuwe medewerkers binnen de peuteropvang in Smallingerland verder geschoold in het werken met een VVE programma. In 2020 was hiermee reeds een start gemaakt en voor de zomer hebben de 12 deelnemers hun diploma ontvangen.

Het keurmerk voor de VVE peuteropvang is in 2021 verder ontwikkeld. In april is de nieuwe website www.hetbegintbijpeuterspelen.nl gelanceerd. Hier is alle informatie rondom VVE in Smallingerland samengebracht. Daarnaast is het plan ontwikkeld om met de deelnemende organisaties in 2022 te werken aan de kwaliteit van VVE. Ieder kwartaal zal er een aanbod zijn voor scholing VVE.

Een aantal scholingsactiviteiten is door corona verplaatst naar 2022. Het gaat om scholing gericht op het voeren van zorggesprekken met ouders en het omgaan met opvallend gedrag in de groep. De pedagogisch medewerkers van de VVE-locaties hebben in oktober wel allemaal deelgenomen aan de scholingsdag VVE Smallingerland, die in samenwerking met het basisonderwijs is georganiseerd. Thema tijdens deze dag was 'Het lerende kinderebrein'. Daarnaast is gewerkt aan de aanmeldroute basisonderwijs en is in het bijzonder aandacht geweest voor de warme overdracht. Vanuit de middelen verhogen bereik zijn verder mogelijkheden gecreëerd om vaker te scholen door een tweejarig abonnement af te sluiten bij Augeo. Zo hebben de pedagogisch medewerkers van Oink! een start gemaakt met scholing over de Meldcode. Ook in 2022 is ruimte om verschillende e-learnings te volgen die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van VVE.

Preventiecoach

De preventiecoach kan op vraag van een pedagogisch medewerker meekijken bij de ontwikkeling/begeleiding van een specifiek kind, of de groep in zijn geheel. Maar zij kan ook zelf situaties signaleren gedurende haar aanwezigheid op de groep waarbij ze inschat dat haar advies een meerwaarde heeft voor de pedagogisch medewerker, de groep en/of het kind. Ook kan de preventiecoach een (ondersteunende) rol spelen in het bespreekbaar maken van signalen met ouders en de daarop volgende oudercontacten.

Eind 2020 is de lopende pilot bij De Parel (Prokino) en 't Kwetternest (Oink!) geëvalueerd en is subsidie aangevraagd voor de verlenging van het project. Deze is verstrekt tot 1 januari 2023. Op basis van zorgzwaarte en behoefte worden VVE-locaties geselecteerd en bezocht. Op locaties waar de preventiecoach al werkzaam is

geweest wordt gewerkt aan borging door bezoeken op verzoek bij zorg en structureel contact op afstand via beltrondes. Ook wordt aandacht besteed aan scholing gericht op opvallend gedrag.

De preventiecoach heeft inmiddels structureel overleg met de pedagoog, de VVE-ouder coördinator en de pedagogisch coach. Maar ook contacten met o.a. de gebiedsteams en Carins komen regelmatig voor. Op basis van de zorg rondom kinderen worden pedagogisch medewerkers ondersteund door de preventiecoach, worden contacten gelegd en wordt samen een aanpak bepaald. In 2021 zijn 13 groepen door de preventiecoach ondersteund op de locaties Turfjes, Peuterkonijn, 't Kwetternest (Oink!) en de Parel (Prokino). Zeven groepen zijn intensief begeleid en zes groepen zijn op verzoek/incidenteel bezocht. Eind 2021 is een nieuwe locatie opgestart, de Zonnestraal (Oink!). Hier worden 3,5 groepen begeleid worden tot medio 2022.

Samen opgroeien in de wijk

Samen opgroeien in de wijk heeft vanaf begin 2021 in de wijken De Wiken, De Bouwen en de Venen en vanaf juli ook in de Swetten en de Trisken gewerkt aan de volgende doelen:

- Versterken van het eigen netwerk
- Opvoeders in hun kracht zetten en stimuleren tot actief handelen
- Vroegtijdig signaleren en verwijzen
- Voorkomen van opvoedingsproblematiek
- Ontwikkelingsstimulering voor het jonge kind
- Aandacht voor laaggeletterdheid en stimuleren taalontwikkeling
- Versterken aanbod VVE
- Versterken van samenwerking met de andere partijen op het gebied van preventieve ondersteuning van gezinnen

In de 2021 zijn 113 bijeenkomsten georganiseerd. Dit is een flinke toename t.o.v. 2021 toen er 54 bijeenkomsten waren. In totaal zijn de bijeenkomsten in 2021 bezocht door 584 ouders en 491 kinderen (2021: 195 ouders en 208 kinderen). Dit betreft een optelsom van deelname aan de bijeenkomsten. Het aantal unieke ouders en kinderen staat in 2021 op 45 volwassenen en 36 kinderen. Dit zijn er minder dan de 57 ouders en 48 kinderen in 2020, maar dit heeft te maken met het feit dat er door de coronamaatregelen alleen voor de reeds bestaande groep activiteiten georganiseerd mochten worden. Het werven van nieuwe ouders en vrije inloop zijn het afgelopen jaar vrijwel niet mogelijk geweest. Alleen de kwetsbare doelgroep mocht ontvangen worden. Het aantal bezoekers afgezet tegen de unieke aantallen laat zien dat ouders en kinderen die hun weg hebben gevonden naar 'Samen opgroeien in de wijk' graag blijven komen. In 2022 hopen we de deuren weer wijd open te kunnen zetten om zo aan nog meer ouders een plek te bieden waar ruimte is voor gesprek over opvoeden en ontwikkelen.

Opvoedondersteuners ervaren dat het echt enige tijd kost voordat drempels weggenomen zijn. Bekendheid in de wijk en op de locatie moet opgebouwd worden. Het is voor ouders heel spannend om een groep te bezoeken en om met elkaar in gesprek te gaan over opvoeden en de ontwikkeling van kinderen. Voor de nieuwe wijken is de verwachting dat zij na een mooie, maar rustige start in 2022 tot echte groei zullen komen. Voor ouders is het tevens belangrijk dat de bijeenkomsten dichtbij huis/school/kinderopvang plaatsvinden. Alternatieven die worden geboden wanneer een school bijvoorbeeld gesloten is door corona (samenkomen in een speeltuin of aansluiten bij een andere locatie) worden door ouders afgewezen. Zij blijven dan weg en geven aan terug te komen wanneer zij weer op hun eigen, vertrouwde locatie terug kunnen komen.

VVE thuis

VVE thuis heeft dit jaar opnieuw veel hinder ervaren door corona. Materialen kunnen wel verspreid worden, maar de instructiemomenten voor ouders konden veelal niet op locatie georganiseerd worden. Hier is weer creatief mee omgegaan door ouders middels video's te informeren.

In totaal zijn 191 pakketten voor VVE thuis door ouders van een kind met indicatie VVE aangevraagd. Dit betrof 58 unieke kinderen. Dat betekent dat 41% van de doelgroep met het aanbod VVE thuis is bereikt in 2021. In deze gezinnen is thuis, in het verlengde van het peuterspelen, gewerkt aan de stimulering van de ontwikkeling van het kind.

In de samenwerking met OINK! peuterspelen is aandacht besteed aan de rol van de pedagogisch medewerker in toeleiding en instructie aan ouders, en is ook afstemming gezocht wat betreft het inhoudelijke aanbod. In 2022 wordt dit verder geïntensiveerd. Zo wordt er gekeken naar de mogelijkheden om ouders al vanaf het moment van afgeven van de indicatie beter voor te lichten over de mogelijkheden en opbrengst van VVE thuis en wordt ook onderzoek gedaan naar de integratie van VVE thuis in het VVE beleid van Smalingerland. Doel is om de deelname van 'geïndiceerde kinderen' te verhogen en om de kansen van kinderen in het onderwijs te vergroten.

Week van de opvoeding

In oktober is er een uitgebreid programma geweest in het kader van *De Week van de Opvoeding*. Een landelijk initiatief waar O&O jaarlijks bij aansluit. Thema van deze week in 2021 was 'Vertel eens...!'. O&O heeft het initiatief genomen om de Week van de opvoeding samen met partners te organiseren en heeft hiervoor contact gezocht met Carins, jongerenwerk, opbouwwerk en andere partners rondom het kind. Een evaluatie en vervolg staan gepland. Hierbij wordt gekeken of nog meer partners kunnen aansluiten.

Papa en mama café

Het papa en mama café heeft na de lastige start in 2020 in 2021 opnieuw veel hinder ervaren door de coronamaatregelen. Slecht enkele bijeenkomsten hebben kunnen plaatsvinden. Door sluiting van de bibliotheek, sluiting van de horeca en de beperking op werven van bezoekers was het moeilijk om te kunnen organiseren. Ook ervaren ouders zelf angst voor besmetting en willen zij contacten beperken. Een online alternatief bleek voor ouders een te hoge drempel te zijn. Daarbij is sprake van te weinig veiligheid. Ouders kennen elkaar nog niet en vinden het onderwerp opvoeden te gevoelig om online te bespreken. De ouders die de bijeenkomsten hebben bezocht zijn op zoek naar een netwerk en activiteiten. Opvallend is dat zij niet alleen uit Drachten komen, maar vanuit de omgeving op zoek gaan naar activiteiten.

In 2022 vindt een evaluatie plaats n.a.v. de doelstelling en de ervaringen tot dan toe. Hierbij wordt gekeken naar het verloop van de activiteit en ook de overlap/verbinding m.b.t. andere activiteiten op het gebied van opvoedingsondersteuning.

Drieluik Ouderschap

O&O heeft het drieluik Ouderschap ontwikkeld. Dit programma bestaat uit een drietal bijeenkomsten waarin zwangeren en hun partners zich voorbereiden op de komst van een kind. Thema's als partnerschap, ouderschap en interactie met de baby komen hierbij aan de orde. De uitvoer van de pilot is verplaatst naar 2022. De georganiseerde drieluiken in 2021 zijn door aangescherpte coronamaatregelen geannuleerd.

Stapprogramma's

M.O.S. heeft in 2021 59 gezinnen begeleid binnen de Stapprogramma's. Het gaat daarbij om Instapje (1-2 jaar), Opstapje (2-4 jaar) en Opstap (4-7 jaar). De aanmeldingen zijn vooral gedaan door het consultatiebureau, ouders zelf, VVE oudercoördinator, Peuterspelen Oink! en de pedagoog van observatiegroep KOKO. De ontwikkeling van de taal en vragen over de opvoeding van het kind zijn veelal de reden van aanmelden. Ouders ervaren het als ondersteunend wanneer zij wekelijks contact hebben met de opvoedondersteuner die hen voorziet van materialen en werkbladen gericht op de ontwikkeling van het kind en dat daarbij ruimte is voor de opvoedingsvragen die zich voordoen.

Er zijn zo'n 2360 wekelijkse contacten met gezinnen geweest, waaronder huisbezoeken, afspraken in de buitenruimte, beeldbellen en afspraken op het kantoor van M.O.S. (afhankelijk van coronamaatregelen en de mogelijkheden van medewerkers en gezinnen). Daarnaast worden alle deelnemende ouders uitgenodigd voor de maandelijkse themabijeenkomsten. Het contact met ouders is, ondanks de corona uitbraak, nog net zo intensief (wekelijks contact), maar kreeg enige tijd vorm door bijvoorbeeld telefonisch spreekuur, het rondbrengen van pakketten, beeldbellen Facebook en WhatsApp. De uitvoer van het programma bleef in 2021 maatwerk. De mogelijkheden van gezinnen, de coronamaatregelen en de gezondheid van medewerkers waren (en zijn) allemaal van invloed.

In meer dan 50% van de gezinnen is sprake van een andere thuistaal dan de Nederlandse. Veel van de deelnemende kinderen hebben een VVE indicatie. Vrijwel altijd is er bij de kinderen sprake van het bezoeken van een peutergroep/onderwijs. Wanneer blijkt dat een kind geen voorschoolse voorziening bezoekt zetten opvoedondersteuners zich hier actief voor in.

Dit jaar is er specifieke aandacht geweest voor signaleren en verwijzen. Zo zijn er contacten ontstaan met Feel Gezinsondersteuning en Wolfert in context. Maar ook de al meer bekende organisaties zoals Carins, Buurtgezinnen en Homestart zijn regelmatig benaderd. In sommige situaties is sprake van een samenwerking en in andere situaties gaat het om op- of afschalen van hulp aan de gezinnen. Daarnaast is het spreken over de meldcode en de verwijzindex meer geïntegreerd in de aanpak van het team.

Kansrijke start

Al langere tijd heeft O&O betrokkenheid op het onderwerp Kansrijke start door deelname aan de werkgroep vanuit de gemeente. Hier is in 2021 geïnventariseerd welk aanbod er voor deze doelgroep is en wat hier nog ontbreekt. Op basis van deze informatie en ook de landelijke ontwikkelingen en ervaringen is er een conceptplan Samen opgroeien in de wijk – Baby's geschreven. Een eerste positieve reactie vanuit de gemeente maakt dat er begin 2022 een subsidieaanvraag voor dit project kan worden gedaan.

O&O heeft voor de gemeente Smalingerland het aanbod Opgroeien & Opvoeden in kaart gebracht en vertaald naar een flyer voor opvoeders. Deze zijn digitaal verspreid via scholen en kinderopvang en hebben ook in de lokale media aandacht gekregen. Daarnaast zijn op verschillende plekken waar (aanstaande) ouders samenkomen meeneemexemplaren beschikbaar. Denk daarbij aan het consultatiebureau en de verloskundigen.

Daarnaast heeft de coördinator van O&O vanuit de gemeente de opdracht gekregen om in 2022 het project Kansrijke start (actielijn 3 en 4) te coördineren. Hierbij gaat het specifiek om de periode vanaf de geboorte tot de leeftijd van 2 jaar. Thema's die hier een rol spelen zijn het aanbod voor 0-1 jarigen, de informatievoorziening t.o.v.

de opvoeders, de invulling van de Week van de Opvoeding, de verbinding van het netwerk/de deskundigheidsbevordering en het onderwerp echtscheiding.

Eind 2021 is er contact gelegd met TNO en het platform Scheiden zonder schade om te onderzoeken of deelname aan een pilot Dappere Dino's en Stoere Schildpadden mogelijk is. Deze programma's richten zich op kinderen van gescheiden ouders in de groepen 1 t/m 4 van de basisschool. De wens van M.O.S. is om dit parallel te laten lopen met een ouderprogramma zoals de Scheidingsatlas. In 2022 wordt nader onderzocht of er middelen zijn om deel te nemen en om daarna een structureel aanbod neer te zetten voor kinderen en ouders waarbij groep naar oudere leeftijdsgroepen (vanaf groep 5, tieners, jongeren) mogelijk is.

Samenwerking

Bij de verschillende activiteiten van O&O wordt waar mogelijk de samenwerking en overleg met andere organisaties opgezocht. Zoals de JGZ, de VVE oudercoördinator en kinderopvang en scholen binnen de Stapprogramma's. De verloskundigen zijn betrokken bij het drieluik Ouderschap en sportcoaches, Carins en opbouwwerkers denken mee waar het gaat om Samen opgroeien in de wijk. Een structureel overleg eens per kwartaal tussen O&O en de pedagogen van Carins maakt inmiddels deel uit van de werkwijze van O&O. Ook intern is veel aandacht voor afstemming zoals in het afdelingen overleg Kernteam Welzijn.

Zowel bij M.O.S. intern als extern naar organisaties die eenzelfde doelgroep bedienen of een toe leidende rol kunnen hebben voor de doelgroep, worden activiteiten van M.O.S. breed gedeeld. Professionals zijn zo op de hoogte van het aanbod, maar zij spelen ook een rol in de toeleiding. Helaas moeten we ons veel moeten richten tot de vaste groep bezoekers en is actieve werving door coronamaatregelen vaak niet mogelijk geweest. Toch merken we de effecten van de uitwisseling wel in verwijzingen over en weer. Wanneer het een kwetsbare doelgroep betreft wordt de zorg die nodig is georganiseerd.

Naast de reeds bestaande en bekende contact is O&O afgelopen jaar ook actief op zoek gegaan naar nog meer onbekende partners binnen Smalingerland. Soms nieuwe partijen en al langer aanwezige partners die nog niet actief gezien werden. Dit heeft tot mooie nieuwe contacten geleid met bijvoorbeeld het Zorgpad zwangeren, Feel gezinsondersteuning, Wolfert in context, de consultants werk bij de gemeente en het sportbedrijf.

9. Beheer en accommodaties

Locaties & Diensten, jaarverslag 2020

De (wijk)centra van de MOS vervullen een belangrijke rol in Smallingerland. Als huiskamers van de wijk is het de plek waar inwoners elkaar kunnen treffen en waar door verschillende voorzieningen onderlinge verbinding wordt gerealiseerd. Daarnaast zijn de locaties de plek waar een groot deel van de activiteiten van de MOS plaatsvinden. Iedere accommodatie heeft zijn eigen specifieke kenmerken, toegespitst op de wijk waarin ze staan of de doelgroepen waar ze op gericht zijn. We streven naar een zo groot mogelijke openstelling, waarbij laagdrempeligheid en een open uitstraling het uitgangspunt vormen. De locaties worden door professionele medewerkers van de M.O.S. beheerd, in samenwerking met een groep enthousiaste vrijwilligers.

Corona

Omdat het bij de wijkcentra om fysieke locaties gaat, kan het niet anders dan dat de corona pandemie een grote invloed heeft op deze locaties. Voor het tweede jaar op rij heeft Corona in belangrijke mate bepaald of, en op wat voor manier de openstellingen van de M.O.S. locaties doorgang konden vinden. Normaliter zijn de wijkcentra het bruisende hart van de wijk, de plek waar jonge en oud elkaar ontmoet voor een gesprek, een activiteit of om een vraag te stellen. Tijdens de diverse lockdown periodes was dit echter niet mogelijk en functioneerden de locaties in waakvlam modus. Daar waar mogelijk boden locaties ondersteuning. Zo waren het de wijkcentra waar de minima hun gratis mondkapjes konden ophalen. Ook als priklocatie voor de GGD hebben de wijkcentra hun nut bewezen. Het zorgen voor verbinding in de wijk verdween echter naar de achtergrond. Simpelweg omdat de mogelijkheden er niet waren.

De ervaring uit het eerste jaar heeft ons geleerd om op alternatieve manieren contacten te onderhouden met de inwoners. Ook is er speciale aandacht geweest voor de vrijwilligers. Deze groep onbetaalde medewerkers is uitermate belangrijk voor de M.O.S., en dus voor inwoners van Smallingerland. Omdat ze geen traditionele arbeidsovereenkomst hebben, is het daarom extra van belang ze aan de organisatie verbonden en gebonden te houden. De beheerders die de vrijwilligers aansturen en het contact met de vrijwilligers onderhouden, hebben daarom extra geïnvesteerd in deze vrijwilligers.

Om een bijdrage te leveren aan de bestrijding van eenzaamheid, met name onder ouderen, waren er bij de M.O.S. locaties activiteiten tijdens de landelijke week tegen de eenzaamheid. Juist in een periode waarin het almaar lastiger wordt voor inwoners om elkaar te ontmoeten, is het belangrijk hier aandacht voor te hebben. In samenwerking met partners zoals Stjoer, en ROC Friese Poort hebben de verschillende locaties activiteiten georganiseerd om bezoekers een fijne dag te bezorgen. De opbrengst hiervan was heel divers, maar allemaal positief.

Wijkleren en leerateliers

In 2021 is op innovatieve begonnen met twee nieuwe projecten binnen de wijkcentra. Het gaat in beide gevallen om een koppeling met onderwijs. Wijkleren is een project die de MOS samen met ROC Friese poort is begonnen. Een dag in de week ondersteunen vier klassen van ROC Friese Poort met verschillende activiteiten. Daarnaast krijgen de klassen les, niet in de reguliere klaslokalen, maar in de wijkcentra. Daarnaast gaan de studenten ook de wijken in. Om te ondersteunen bij huishoudelijke taken als stofzuigen, maar ook bij sociale activiteiten zoals kinderen van school halen of wandelen met iemand in een rolstoel.

We zien het wijkleren als een prachtige aanvulling op het werk wat door de beheerders en vrijwilligers van de wijkcentra gedaan wordt. Door de samenwerking met de leerlingen en de docenten zien we nieuwe kansen voor de wijk en haar bewoners ontstaan. Daarnaast bieden de locaties van de M.O.S. sinds 2021 onderdak aan zogenaamde leerateliers van hogeschool NHL Stenden.

Aanpassen en verplaatsen

Afgelopen jaar heeft het nodige gevraagd van de flexibiliteit; zowel van de bezoekers als de medewerkers van de locaties. Zo was het zaak na iedere persconferentie en daarmee veranderende maatregelen deze te vertalen naar de accommodaties van de M.O.S. en de activiteiten die daar plaatsvinden. De medewerkers van de centrale planning hebben veel geïnvesteerd in het verplaatsen van activiteiten en informeren van groepen en individuen.

Daar waar mogelijk is er gezocht naar passende oplossingen. Was het bijvoorbeeld niet mogelijk een bijeenkomst in de avond door te laten gaan, dan werd de activiteit naar overdag verplaatst. Op deze manier hebben de medewerkers van de M.O.S. hun uiterste best gedaan om binnen de mogelijkheden die er waren, zoveel mogelijk ontmoeting en verbinding te faciliteren, passend binnen de op dat moment geldende maatregelen.

Huisvesting

Ook was het door corona veelal niet mogelijk gasten te ontvangen op het service bureau aan de Zuidkade. Dit omdat de ruimtes het niet toestonden voldoende onderlinge afstand te houden, of omdat samenkomst in groepen niet toegestaan was. Veel afspraken zijn hierdoor online gehouden en hebben medewerkers afspraken gepland op andere locaties dan het Service Bureau, bijvoorbeeld in wijkcentra waar meer ruimte is om de 1,5m onderlinge afstand te waarborgen.

Tevens is in de loop van 2021 duidelijk geworden dat de M.O.S. het Service Bureau uiterlijk 31 december 2022 moet verlaten, wegens opzegging van de huur. De kantoorwerkplekken zullen daarom verhuizen naar het gebouw van @holdert, waar op dit moment al activiteiten van de M.O.S. plaatsvinden. In 2021 zijn plannen gemaakt om ook de activiteiten opnieuw vorm te geven en het gebouw toegankelijk te maken voor meer groepen gebruikers. Door de samenvoeging van deze twee functies ontstaat een nieuw elan in dit deel van het centrum, wat tevens moet zorgen voor een natuurlijke samenwerking met andere partijen en een open uitstraling van het gebouw. Om hier alvast op te acteren is besloten dat de voordeur en daarmee de inloop bij het service bureau gesloten blijft. Op deze manier is er in 2021 al een start gemaakt met deze voorgenomen verhuizing en kunnen zowel medewerkers en bezoekers al vertrouwd raken met deze nieuwe situatie.

Prestatie-indicatoren

De Corona pandemie heeft grote invloed gehad op de opstelling van de locaties van de MOS. Door de maatregelen zijn de locaties een groot deel van het jaar grotendeels gesloten gebleven. We konden hierdoor geen activiteiten organiseren en geen bezoekers ontvangen. De inloopfunctie is tot stilstand gekomen en de huiskamer van de wijk bleef gesloten.

Enkele locaties hebben langere tijd de deuren volledig moeten sluiten, andere bleven op een waakvlamniveau doorgaan, onder meer als noodopvang, als GGD locatie, maar vooral voor de opvang van kwetsbare groepen. Tijdens de hele pandemie is er voor deze groepen onderdak geboden op verschillende locaties. Het betreft hier groepen waarvoor de fysieke ontmoeting noodzakelijk is. Het gaat hier onder andere om activiteiten van het jongerenwerk, samen@holdert, samen@dedrait en MDT.

Kengetallen

De kengetallen zijn op basis van gemiddelden per week . Het gemiddeld aantal bezoekers is op basis van het aantal opgegeven bezoekers per reservering en op basis van vaste gebruikers van de betreffende accommodatie.

locatie	Aantal openstellingen per week	Gemiddeld uren openstelling per week	Aantal geopend weken	Gemiddeld aantal Bezoekers per week
BS de Drait	15	14	52	600
@Holdert	17	52	51	270
De Kouwe	15	52	41	92
De Skammel	5	30	31	45
De Utwyk	5	52	20	162
BS de Wiken	16	52	50	351
Place 2B	7	28	50	85
TOTALEN				1605

In bovenstaande tabel is af te lezen dat de bezoekersaantallen flink zijn teruggelopen. In 2019 konden de locaties per week gemiddeld op 3740 bezoekers rekenen, in 2020 was dit al afgenomen, met corona als oorzaak. Omdat een groot deel van de activiteiten in de locaties van de M.O.S. niet door kon gaan vanwege de maatregelen, is het aantal activiteiten sterk teruggelopen. Daarnaast blijkt dat een deel van de bezoekers ook wegblijft bij de activiteiten die wel door konden gaan, uit angst voor het Corona-virus.

Zoals eerder aangegeven is dit ook speerpunt voor 2022 om de activiteiten weer op te pakken en ook de inwoners uit de wijken te betrekken bij het organiseren van nieuwe activiteiten.

10. Iduna

Ondanks de impact van corona heeft poppodium Iduna gedurende delen van het jaar een afwisselend en interessant programma aangeboden. Vanaf medio juni (voor die tijd was er sprake van een lockdown) is de nadruk gelegd op een lokale programmering, in juli werd als gevolg van verruiming van capaciteit (ruimte voor ruim 70 bezoekers) meer mogelijk. Zo begon Iduna lokaal met talentstages maar ook de Halve Finale van de kleine Prijs van Fryslan, de CSG Liudger talentshow, muzikjournalist Harry de Jong met zijn stuk "De Duivel ligt altijd op de loer", diverse afstudeerpresentaties en streams van talentvolle lokale muzikanten en een opnamedag voor de Hunekopfilm Stjer.

Na de zomer is Iduna haar programma gestart met een uitverkochte 2e editie van Pedaal Muzikaal, met een 50 km-lange tocht per fiets door Smallingerland en aanliggende gemeenten, met stops bij lokale horeca. Aansluitend werd het reguliere programma vervolgd met buitenlands aanbod. Hoogtepunten uit dat aanbod waren de Franse soulband Buttshakers, de Canadese bluesgitarist Laura Cox en de Poolse rockband Doppelord.

Vanaf ultimo september werd groen licht gegeven om weer voor 75% te mogen openen. Iduna heeft toen succesvolle uitverkochte shows voor onder andere De Hûnekop en Feuerengel verzorgd. Daarnaast werden voor het eerst in 1.5 jaar sta-concerten én dansfeesten georganiseerd, met een uiterst succesvolle editie van het dansfeest Super Classics. En ondanks dat een QR-codeplicht voor een aanzienlijke groep bezoekers een barrière was (met bijvoorbeeld geannuleerde optredens en derving in ticketverkoop tot gevolg) bleef in deze tijd de positiviteit de boventoon voeren en energie en creativiteit genereren voor de (nabije) toekomst. Met een uitstekend programma in de steigers voor de periode eind 2021 begin 2022 moest Iduna helaas na maatregelen begin november met een harde lockdown vanaf december de rest van het jaar de deuren sluiten.

Friese Poort in Iduna

De opleiding Pop- en evenemententechniek van Friese Poort heeft begin 2021 haar intrek in Iduna genomen. De opleiding in combinatie met de praktijk biedt mooie kansen om beide werelden met elkaar te verbinden. Er komen mooie samenwerkingen tot stand, waarbij studenten een rol vervullen bij diverse werkzaamheden voor, na en tijdens de optredens. Ook op andere terreinen vindt kruisbestuiving plaats, zoals het onderling uitwisselen van materiaal. Zie ook <https://lc.nl/cultuur/Opleiding-ROC-Friese-Poort-in-Iduna-26861834.html>

Doorontwikkeling Iduna

Veel positieve energie werd gehaald uit het plan de kleine zaal (het café) te verbouwen en de entree (incl. de overkapping aan de buitenzijde) aan te pakken. Hiervoor is met succes een subsidie aangevraagd bij het Kickstart Cultuurfonds dat de financiële biedt om deze verbouwing mogelijk te maken. Ook zijn in 2021 verregaande gesprekken gevoerd voor de aanschaf van een nieuwe geluidsinstallatie, de huidige installatie is aan vervanging toe. Al deze ontwikkelingen moeten het in de toekomst mogelijk maken dat Iduna haar publiek (nog) beter kan

bedienen, dat doorstroming beter gereguleerd kan worden maar ook dat er gemakkelijker laagdrempelige (pop)culturele activiteiten ontplooid kunnen worden zonder grote financiële gevolgen.

Iduna ziet daarnaast met deze nieuwe mogelijkheden kansen op het gebied van talentontwikkeling maar ook het laagdrempelig aanbieden van pop en cultuur, gericht op jongeren of mensen met een kleine portemonnee. Een gezond pop en cultureel klimaat staat hierin voorop. Mét, voor, en door inwoners van Smallingerland.

Vrijwilligers

Iduna werkt met vele vrijwilligers, medio juni hebben zij hun werkzaamheden weer ingevuld. Met een aantal van bijna 70 vrijwilligers worden vele werkzaamheden van Iduna uitgevoerd. Corona heeft echter impact op de betrokkenheid van vrijwilligers. Zij ontplooiden ook andere activiteiten, de aandacht was (en is) daardoor minder gefocust op Iduna. Of men heeft minder tijd en energie beschikbaar zich in te zetten voor Iduna. Voor 2022 is het een belangrijk aandachtspunt om actief te werven.

Personeel

Wat voor vrijwilligers geldt, is ook op een groot deel van de freelancers van toepassing. Vooral technici hebben in de afgelopen periode eieren voor hun geld gekozen en hebben zich op andere gebieden ontwikkeld. Consequentie is dat velen van baan zijn veranderd. Dit leidt tot schaarste van specifieke expertise in het werkveld.

In 2021 is de Zakelijk Leider na een dienstverband van ruim 12 jaar vertrokken. Een nieuwe tijd is voor Iduna aangebroken, waarin in een bijzondere context met een frisse blik naar de toekomst wordt gekeken. Er wordt een aantal productieleiders aangetrokken dat in de toekomst de werkdruk op het team moeten verlichten en verdere professionalisering in programma en aanbod mogelijk moet maken. Er wordt tevens een start gemaakt voor vernieuwd beleid, Iduna 3.0. In 2022 krijgt dat nader vorm.

Bezoekersaantallen

	Omschrijving	Aantallen	Toelichting
In eigen huis	Concert/Dans	3.829	Popconcerten, Dansavonden
	Popcultuur overig	72	Popquiz, Platenbeurs, enz.
	Culturele co-producties	1.355	Voorspeelmiddagen poplessen, presentaties koren of anderszins in samenwerking met een externe partij georganiseerd.
	Subtotaal Bezoekers	5.236	
	Overige gebruikers	1.100	Oefenruimtegebruikers en repetities, cursisten van diverse lessen
	Vrijwilligers en stagiaires	203	Aantal diensten door vrijwilligers verricht (ten minste 4 uur) en stagedagen door HBO, MBO en Renn4
	Subtotaal Overige gebruikers	1.303	
	Totaal	6.539	

Consequenties van Corona op de openingstijden

De bezoekersaantallen in 2021 moeten in het licht worden gezien van de openingstijden van Iduna:

- januari harde lockdown, Iduna is gesloten
- 5 juni maximaal 50 pers (1.5m seated)
- 1 juli maximaal 72 pers (1.5m seated)
- 25 september 75% capaciteit ten opzichte van de standaard, met QR-check
- 13 november terug naar 1.5m seated, met QR-check.
Op New Cool Collective na alle optredens geannuleerd. Teveel tickets verkocht óf onmogelijk om het optreden te doen met de geldende beperkingen
- 19 december harde lockdown, Iduna is gesloten